

Aan

Minister van VWS
Cc Staatssecretaris van LMZ

Deadline: 30-09-2024

Directie
Zorgverzekeringen
Pakketbeheer

Ontworpen door

nota

(ter beslissing) de vergoeding van spraakcomputers voor mensen die zonder hulp niet of moeilijk kunnen communiceren.

Datum Document

-

Kenmerk

3967124-1071039-Z

Bijlage(n)

1

1. Aanleiding

Kamerlid Westerveld (GroenLinks-PvdA) heeft vragen gesteld over de vergoeding van spraakcomputers.

2. Geadviseerd besluit

Wij adviseren u de bijgevoegde antwoorden op de Kamervragen uiterlijk 30 september aan de Kamer te zenden.

3. Kernpunten

Een spraakcomputer is een hulpmiddel, waarmee personen kunnen communiceren die zich niet goed (genoeg) kunnen uiten met gesproken taal of de Nederlandse Gebarentaal. Daarmee is dit een belangrijk hulpmiddel voor personen die hierop zijn aangewezen. Spraakhulpmiddelen worden voor personen die hierop zijn aangewezen verstrekt vanuit de Wlz en de Zvw.

Ten aanzien van de Wlz geldt het volgende:

- Wlz-cliënten die verblijf en behandeling van dezelfde instelling ontvangen krijgen dit hulpmiddel vanuit de Wlz.
- Vanuit de Wlz wordt zowel de software als de hardware vergoed.
- De huidige financiering is als volgt: van instellingen wordt verwacht dat zij de aanschaf vanuit hun instellingsbudget financieren, waarbij de zorgkantoren extra bijdragen en 50% van de aanschafkosten tot een maximum van € 5.000 eens in de vijf jaar vergoeden. De extra bijdrage vanuit zorgkantoren wordt bovenbudgettair gefinancierd. Dit betekent dat de financiering buiten het Wlz-kader valt, maar wel ten laste komt van het Fonds Langdurige Zorg.

- Op basis van signalen van de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) en Zorgverzekeraars Nederland (ZN) over een knellende financiering is de NZa vorig jaar een onderzoek gestart naar de bekostiging van spraakcomputers in de Wlz.
- Op basis van het advies van de NZa van 18 september jl. zal de spraakcomputer op 1 januari 2025 volledig door de zorgkantoren worden gefinancierd.
- De knellende financiering is voor Kamerlid Westerveld om hierover een motie en een amendement in te dienen. Op basis van dit amendement zijn voor 2024 extra middelen (€ 1,8 mln.) beschikbaar gekomen.
- Bij de augustusbesluitvorming is vanaf 2025 € 1,4 miljoen beschikbaar gekomen om tegemoet te komen aan de verwachte extra kosten van het gebruik van de spraakcomputer
- In afwachting van het NZa-advies is in 2024 de huidige werkwijze voortgezet. ZN heeft aangegeven dat zorgkantoren op 1 januari 2025 volgens de nieuwe manier kunnen werken. Vanaf dat moment kunnen ook de uitgaven aan spraakhulpmiddelen vanuit de Wlz worden gemonitord.
- Voor de Zvw geldt dat zorgprofessionals de functionele omschrijving vaststellen van wat iemand nodig heeft ter compensatie van beperkingen in het spreken. Zorgverzekeraars dienen vervolgens per individuele situatie te beoordelen of een hulpmiddel wordt toegewezen. Uitgangspunt hierbij is de onderbouwing van de zorgprofessional op welke functionaliteit de verzekerde is aangewezen.
- De software betreft de spraakvervanging zelf en is sowieso onderdeel van het verzekerde pakket. Hoewel de hardware, vaak een tablet, om deze software op te draaien in beginsel een algemeen gebruikelijke voorziening betreft, moet door de zorgverzekeraar per individuele situatie beoordeeld worden of aangepaste hardware nodig is ter compensatie is van de functiestoornis en in hoeverre dan nog sprake is van een reguliere tablet (die voor eigen rekening kan komen).
- Naar aanleiding van de door de Kamer aangenomen motie is er het afgelopen jaar uitvoerig gesproken met de betrokken veldpartijen over de functionaliteiten van de hardware van spraakcomputers. Op dit moment zijn wij met het Zorginstituut in gesprek om te bepalen hoe deze functionaliteiten zich verhouden tot een algemeen gebruikelijke voorziening, en of dat er toe leidt dat er iets moet worden gewijzigd in de aanspraak. We streven er naar rond de jaarwisseling duidelijkheid te hebben hierover.
- Er wordt ook gevraagd naar de vergoeding van spraakcomputers in relatie tot het VN-verdrag Handicap. In de recente aanbevelingen van het VN-comité over de implementatie van het VN-verdrag Handicap in Nederland komt de vergoeding van communicatiehulpmiddelen ook aan bod. Het VN-comité adviseert de Nederlandse regering voldoende financiering beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling, promotie en gebruik van verschillende manieren van communicatie (Nederlandse Gebarentaal, braille, audiodescriptie, maar ook het gebruik van spraakcomputers valt daaronder).

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*

Spraakcomputers hebben al langer de aandacht van de Tweede Kamer. In het debat Gehandicapttenbeleid van 18 oktober 2023 is over de spraakcomputer een motie aangenomen. Vervolgens is bij de begrotingsbehandeling van vorig jaar een amendement aangenomen om voor spraakcomputers uit de Wlz extra

Kenmerk

3967124-1071039-Z

middelen ter beschikking te stellen.

- b. *Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*
N.v.t.
- c. *Financiële en personele gevolgen*
N.v.t.
- d. *Juridische aspecten haalbaarheid*
N.v.t.
- e. *Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)*
De beantwoording is intern afgestemd met de directies LZ, PZo, GMT en DMO.
Extern zijn de antwoorden afgestemd met het Zorginstituut en opgesteld met input van ZN.
- f. *Gevolgen administratieve lasten*
N.v.t.
- g. *Toezeggingen*
N.v.t.
- h. *Fraudetoets*
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

- a. *Motivering*
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Kenmerk
3967124-1071039-Z